

RechterTie.nl Nieuwsbrief

<http://www.rechtertie.nl/>

Nummer 5, 25 juli 2003

Ontmoetingen

Deze zomer staat voor mij geheel in het teken van mijn verslaving: het verzamelen van boeken in het algemeen, en van en over Robert van Gulik in het bijzonder.

Voor degenen die het interesseert en die wellicht deze hobby met mij delen, is er op de website een nieuwe rubriek: "Wederwaardigheden van een verzamelaar", te vinden onder "Potpourri".

Het afgelopen weekeinde leidde dat tot twee bijzondere ontmoetingen. In Borculo kwam ik twee lezers van deze nieuwsbrief tegen, het echtpaar Amerongen. Er ontstond een geanimeerd gesprek (iets té) met als conclusie dat we elkaar op 24 september in Utrecht weer zouden zien bij de lezing van Willem van Gulik op de sterfdag van zijn broer Robert (zie agenda). Misschien mogen wij ook u daar begroeten? De dag erna kwam ik in Bredevoort een boek tegen waarvan ik het bestaan nog niet kende: de Elsevierreeks blijkt niet uit 18 maar uit 19 delen te bestaan! Is mijn catalogus nu compleet of staan me deze zomer nog meer verrassingen te wachten?

Welk China? (2)

De achtergrond is bij detectiveverhalen bijzonder belangrijk omdat deze de sfeer verschaft waarin de lezer zich thuis gaat voelen en zo een band scheidt tussen schrijver en lezer.

Bij Sherlock Holmes denken we direct aan een vervlogen Londen met mist en *hansom cabs*. Miss Marple hoort thuis in haar dorpse *cottage*, Nero Wolfe in de New Yorkse *brownstone* en, wat Rechter Tie betreft, ook al wordt hij nogal eens overgeplaatst, zijn decor is vrijwel altijd een Chinese provinciestad met gerechtshof, tempels, eethuisjes, hoerenbuurt.

De door een schrijver gegeven *inside information* moet juist zijn, een gegeven dat soms wordt toegepast om een weinig geloofwaardige intrige een betrouwbare achtergrond te geven.

Hoewel zijn verhalen zich afspeelden in de T'ang dynastie (618-907 n. Chr.), beschreef Van Gulik zijn personen en voorwerpen als in de Ming (1368-1644 n. Chr.), een gewoonte die hij overnam van de Ming-literati. Dezen zouden hun leven op het spel zetten indien zij in hun romans wantoestanden en onrecht uit hun tijd hadden beschreven: het zou gezien zijn als kritiek op de Keizer of diens voorouders en onmiddellijk zwaar zijn gestraft. Hetzelfde geldt voor zijn illustraties: interieurs en kleding komen meer overeen met die der Ming-dynastie dan met de T'ang, waarin de roman speelt.

Vaak legde hij deze T'ang-Ming mengeling uit als nawoord van zijn romans, maar niet altijd, omdat deze per roman verschillend was. In *Het Rode Paviljoen* bv. overheerst de Ming-achtergrond, maar in *Het Wilgenpatroon* lijkt de achtergrond ietwat te zijn verdrongen door de intrige: het omstreeks 681 spelende verhaal is gelegd in de nieuw gevestigde T'ang hoofdstad, met lieden die mentaal in de feodale pre-T'ang leefden. Het bestuur nieuwe stijl is echter niet meer feodaal, maar bu-

reaucratisch. Overigens is het wilgenpatroon dat op een vaas is geschilderd, een decoratief motief, ontstaan in Engeland in de 18e eeuw.

Een ander voorbeeld is het Boeddhisme dat in verschillende romans een rol speelt — nooit erg positief — hoewel pas later in dynastie (841-845) de uit India geïmporteerde Leer voorgoed werd geknakt. De abacus, het Chinese telraam dat in één van de verhalen een belangrijke rol speelt, werd pas in de late Sung dynastie (960-1279) in gebruik genomen en de thee die de Rechter constant lijkt te drinken kwam pas in de late T'ang meer in algemeen gebruik na aanvankelijk als medicijn te zijn beschouwd.

Wordt vervolgd...

Iwan Verkade

Agenda

09-08-2003 93^e geboortedag RvG
24-09-2003 [Lezing Willem van Gulik](#)
(36^e sterfdag RvG)

Rechter Tie en de 20 goudstukken

